

IFMETALL

Återstart för framtid

IF Metalls utredningsenhet om vad en regering som återstartar Sveriges ekonomi bör tänka på

ÅTERSTART FÖR FRAMTID

En pandemi slog till och drabbade människor och ekonomi hårt. En kraftfull återstart är nödvändig med en stor portion framtidssatsningar. Vägen ur krisen handlar om konkreta investeringar för att stärka landets industri och världens bästa industriarbetare.

Vi har en god jordmån. Europasamarbetets vilja att snabbt och kraftfullt få igång ekonomin pekar tydligt på industrins betydelse. Genomslaget för digitalisering och klimatomställning vägleder satsningarna. Det är avgörande för att motverka krisens effekter, men också för att framtidssäkra Europas länders framtida förmåga att skapa jobb och välstånd i den omvälvning som digital teknik och fossilfrihet innebär. Europasamarbetets inriktning för framtidsinvesteringar behöver vägleda Sveriges återstart. Vi ska delta. Vi ska översätta de resurser som EU:s återstart tillför Sverige till satsningar för våra arbetsplatsers och industriarbetares utveckling. Europasamarbetets återstart behöver ske med en väl fungerande inre marknad – utan statsstöd och protektionism – och med en fri och rättvis världshandel. Det är grundläggande för ett exportberoende land som Sverige.

Träget arbete för sunda statsfinanser möjliggör att Sverige har utrymme att finansiera stora samhällsnyttiga investeringar. Investeringar som bygger vår konkurrenskraft starkare och därmed grundlägger framtida satsningar på välfärden. Utbyggd och renoverad infrastruktur är viktig för industrins godstransporter, trygg elförsörjning och förverkligandet av digitaliseringen.

Sverige behöver i återstarten en fortsatt modern och aktiv nationell industripolitik. Återhämtningen innebär att vi bygger på och satsar mer för att möta industrins behov av kompetens, förmåga att ställa om till klimatsmart produktion och se till att digital teknik kan göra nytta på stora som små industriarbetsplatser, i hela Sverige.

Sverige behöver i återstarten bygga ut export- och investeringsfrämjande, och forma en innovations- och forskningspolitik i bättre samklang med industrins behov. Det nationella engagemanget behöver vässas. Få tillräckliga resurser.

Sveriges återhämtning är investeringar i industriarbetarnas och industriarbetsplatsernas framtid. Om detta handlar denna folder där IF Metalls utredningsenhet resonerar om hur en återstart kan stärka Sverige genom investeringar i industri och världens bästa industriarbetare.

Ambitionen är enkel: Sverige ska vara världens bästa industriland med världens bästa industriarbetare.

INDUSTRIPOLITIK ÄR ETT SAMHÄLLSINTRESSE

Återstart med investeringar för industrins utveckling är ett samhällsintresse. Det är avgörande för landets konkurrenskraft, jobb i hela landet och en samhällsekonomi som klarar att bära stora välfärdssatsningar. Jobbtryggheten för industrins anställda är förenad med att dagens och framtidens arbetsplatser klarar sig bra i global konkurrens. Industrins utveckling hänger ihop med en framtid där vi klarar klimatomställningen.

En stark industripolitik når fram till varje enskild arbetsplats. Det handlar om tusentals arbetsplatsers faktiska förmåga att klara kompetensförsörjning och ge industrins anställda chanser till utveckling. Digitalisering och klimatomställning behöver vara mer än själva tekniken eller styrmedel med fler skatter och regleringar. Investeringarna behöver bli verklighet på arbetsplatser i hela Sverige. Återstarten behöver ta sikte på att ge arbetsplatserna förmåga att möta och ta till sig digitaliseringens och klimatomställningens utmaningar och möjligheter.

Industrin är global, sant. Också sant är att varje arbetsplats finns i en lokal och regional verklighet. Lokalt och regionalt engagemang spelar därför en viktig roll för industrins utveckling. Regionernas arbete för tillväxt, kompetens och industriell utveckling behöver därför få kapacitet att nå fram till industriarbetsplatsernas behov.

När regelverk och skatter för miljö och klimat justeras behöver det ske med hänsyn till industrins konkurrenskraft. Svensk industri har en nyckelroll för att den globala klimatpolitiken ska kunna gå från ord till handling. Samverkan i Europa är avgörande både för klimatomställningen och konkurrenskraften. Ambitionshöjningar för svensk industris klimatomställning bör därför främst ske genom EU. Det europeiska systemet för handel med utsläppsrättigheter spelar en viktig roll.

KOMPETENSDRIVEN ÅTERSTART – INVESTERA I VÄRLDENS BÄSTA INDUSTRIARBETARE

Kompetens är svaret på frågan hur Sverige blir vinnare i den globala konkurrensen. Det gällde innan vi lärde oss vad covid-19 är. Det gäller än mer för en framgångsrik återhämtning. Kompetens är arbetsplatsernas utvecklingskraft. Ny digital teknik och klimatsmarta lösningar kräver kunniga industriarbetare, ingenjörer och andra kompetenta medarbetare för att bli nyttiga, produktiva och värdeskapande på dagens och framtidens industriarbetsplatser. Därför krävs nationella insatser som höjer, utvecklar kompetensen och ger industriarbetare chanser till utveckling.

Vi vill för Sveriges återstart framhålla:

Förverkliga ett sammanhållet lyft för kompetensutveckling för yrkesverksamma.

Satsning på kompetensutveckling är investering i världens bästa industriarbetare. Kompetensutveckling för yrkesverksamma är en stor och rik, men förbisedd, källa till att klara arbetsplatsernas behov av kompetens. Det är viktigt för yrkesverksammas möjligheter till utveckling i arbetet och chanser att kunna växla yrkesbana. Arbetsmarknadens parter avtal om trygghet och omställning lägger grund för stora genombrott. Nationella satsningar behöver ta helhetsgrepp och omfattar konkreta satsningar på vägledning, yrkesinriktad branschvalidering, genomförande av utbildningar.

Genomför en nationell kraftsamling för att stärka tekniska yrkesutbildningar för unga och vuxna.

Teknikcollege och Motorbranschcollege visar vägen. Det behövs fortsatta satsningar som höjer kvaliteten, ökar tillgängligheten och stärker arbetslivssamverkan inom gymnasiet, yrkesvux och yrkeshögskolan. Ett utökat utbud av utbildningsplatser behöver ske samordnat med resurser som möjliggör ett tydligare regionalt ansvar för att utbildningar finns där för industrins kompetensförsörjning. Gymnasiets utbildningar för unga och vuxna behöver tydligare utformas och dimensioneras utifrån arbetslivets behov. Rikta nationella resurser för att stärka den lokala och regionala samverkan med arbetslivet.

Korttidsarbete blev coronakrisens viktigaste insats för att värna jobb och livskraftiga arbetsplatsers framtid.

Sverige ska fortsatt ha en konjunktur- och utvecklingsäkrad industri. Det nationella systemet för korttidsarbete behöver inför framtida kriser vara fortsatt tillgängligt och omfatta stöd för validering och kompetensutveckling.

Ge industrins branscher kraft att klara digitaliseringen och klimatomställningen.

Landets fordons- och basindustri behöver kunna få chans att ställa om från fossilberoende till klimatsmart, med konkurrenskraft och jobbtrygghet. Därför behövs riktade branschinsatser som når hela kedjan i värdeskapandet: stora som små arbetsplatser, leverantörsföretag, sluttillverkare och företag verksamma inom tjänster, underhåll och eftermarknad. Riktade insatser behöver inkludera industriarbetares chanser till kompetensutveckling och omställning. Teknik- och klimatomställning måste vara socialt hållbar.

Bekämpa arbetslösheten som följer i coronakrisens spår.

Öka samverkan med arbetsmarknadens parter för att stärka omställning, rehabilitering och arbetsplatsernas kompetensbehov. Reformeringen av arbetsmarknadspolitiken behöver ge stort utrymme för flexibla insatser för både enskildas behov och för att ge arbetsplatserna kompetensförsörjning. Bygg ut yrkesinriktade arbetsmarknadsutbildningar för att täppa igen tillväxthämmande kompetensluckor.

ÅTERSTARTA MED FLER INVESTERINGAR OCH INDUSTRIETABLERINGAR

Coronakrisen drabbar världens ekonomier hårt med fallande tillväxt, krympt handel och minskad investeringsvilja. Återhämtningen kommer. Möjligheterna till export och investeringar tar fart. Sverige måste därför se till att öka de långsiktiga satsningarna för att bli ett än bättre export- och investeringsland. Entreprenörer ska vilja starta industriföretag i Sverige. Industriföretag ska vilja växa, i Sverige. Dagens stora som små industriföretag ska se Sverige som det bästa investeringsalternativet. Globala investerare ska se Sverige som ett bra etableringsland.

Vi vill för Sveriges återstart framhålla:

Bygg ut export- och investeringsfrämjandet.

Stärk det nationella investeringsfrämjandet och utveckla arbetet för industri-etableringar i Sverige. Kommuner och regioner ska ha nationell uppbackning i engagemanget för att locka investeringar och etableringar till Sverige. Det handlar om resursförstärkning, men också om utvecklad organisation för att lotsa investeringar till Sverige.

Främja mindre och medelstora industriföretags utveckling

genom att göra det enklare att få tillgång till stöd, finansiering och innovativa miljöer som också kan knytas till större företags utvecklingsarbete. Öka stödet till nätverk och testbäddar för att se till att forsknings- och innovationslösningar omvandlas till lönsamma affärsmodeller som kan ge fler och utvecklande jobb i Sverige.

Se basindustrin som en tillgång för klimat- och jobbpolitiken.

Växla upp stöden till basindustrins klimatomställning och samordna insatserna med en forsknings- och innovationspolitik som tydligare verkar i samklang med industrins behov. Låt satsningar som klimatklivet i större utsträckning bli en tillgång till industriarbetsplatser som ställer om.

Omsätt färdplanerna för fossilfri konkurrenskraft till investeringsplaner.

Satsa på att förverkliga koldioxidavskiljning och lagring. Gör reformeringen av miljö- och tillståndprocesserna till verklighet så att gruv- och övrig basindustri kan växa och utvecklas i Sverige. Den nationella strategin för cirkulär ekonomi behöver omvandlas till genomförandeplaner för industriell utveckling.

ÅTERSTART GENOM SATSNINGAR PÅ SMART INDUSTRI

Den tekniska utvecklingen går, i digitaliseringens spår, fort. Jobb och konkurrenskraft bygger på att kunna hänga med i utvecklingen och förmå oss att möta både samhällets och marknadernas behov. Därför behövs insatser så att det senaste inom hållbar produktion och digitalisering kan bli verklighet på stora och små industriarbetsplatser i Sverige. Sverige behöver en nationell version av Industri 4.0 kopplat med resurser för utveckling och som kan placera svensk industri i internationell framkant.

Vi vill för Sveriges återstart framhålla:

Komplettera utbyggnad av infrastruktur för bredband och 5G med insatser inom en bredd av samhällsfunktioner.

Teknikens nyttiggörande finns i uppkopplade fabriker, interaktiv e-hälsa, intelligenta transporter, smart energiöverföring, hållbar stadsutveckling och möjligheter till lärande på distans.

Öka takten i innovationspolitiken

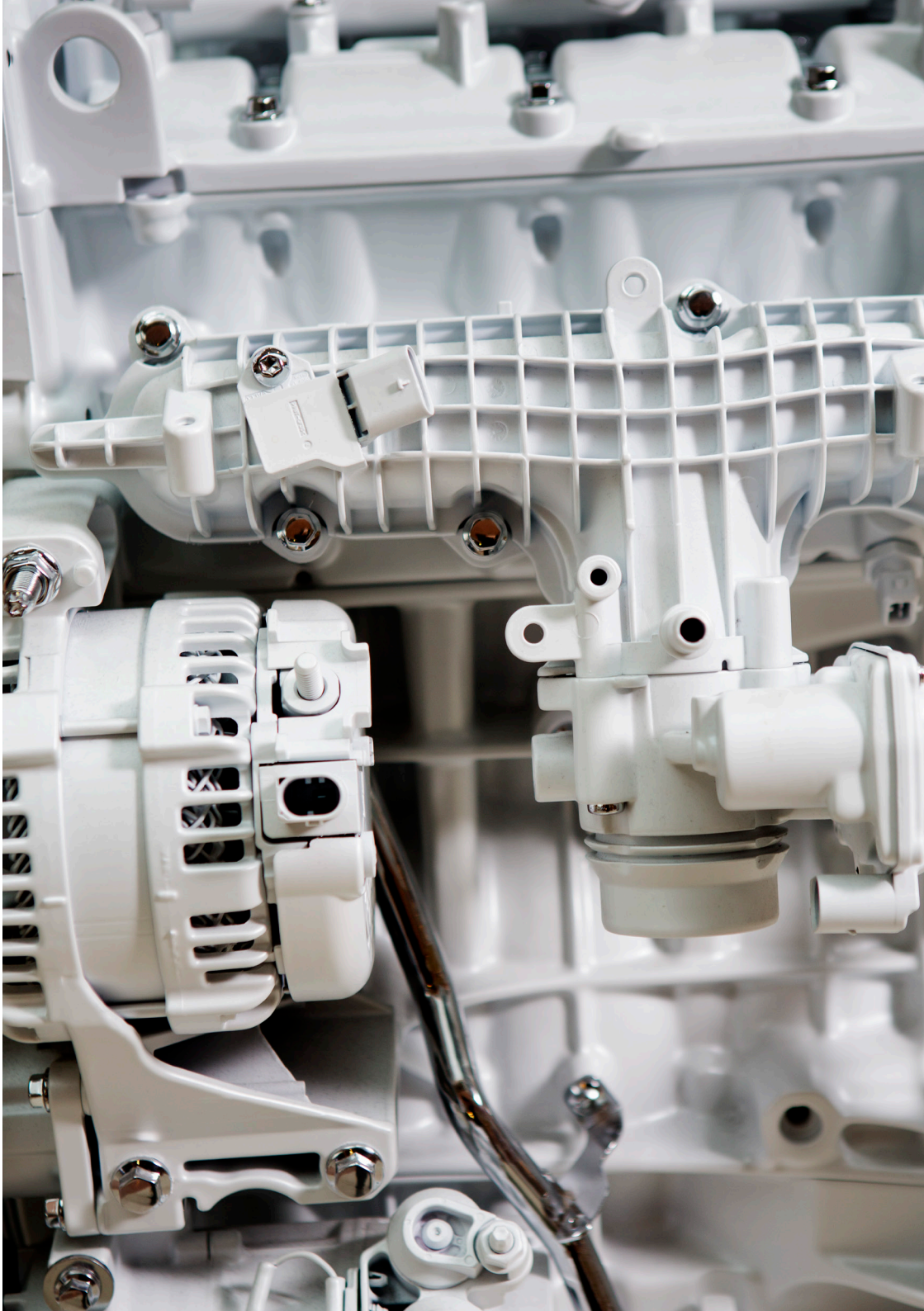
genom fortsatta satsningar på de nationella strategiska innovationsprogrammen. Rikta satsningar på ett antal utvalda testbäddar av världsklass. Prioritera satsningarna på industrinära forskning och innovation. Premiera samverkan mellan akademi och industri. Stärk basfinansieringen till industriforskningsinstituterna.

Växla upp utbyggnaden av test- och demonstrationsanläggningar

för industriföretag, så att företag både kan ta fram prototyper och göra produkten färdig för industriell produktion.

Prioritera svenskt produktionskunnande kopplat till digitaliseringen,

inte minst kring samarbetet mellan människa och maskin. Rikta satsningar på teknikutvecklingens möjligheter att konkret fungera på arbetsplatserna genom att inkludera insatser för jämställdhet, arbetsmiljö, kompetensutveckling och hållbara arbetsorganisationer.

ÅTERSTARTA MED INVESTERINGAR I INFRASTRUKTUR OCH ENERGIFÖRSÖRJNING

Sverige i återhämtning är ett land som rustar upp och investerar i landets infrastruktur. Det är ett måste för att industrin ska kunna utvecklas i hela Sverige.

Industriarbetsplatser skapar nationellt välstånd och jobb långt utanför landets befolkningstäta delar. Därmed spelar tillverkningsindustrin en avgörande roll för tjänste- och servicejobben i hela landet. Satsningar på infrastruktur för industrins behov är avgörande för hela landets ekonomiska utveckling.

Klimatomställningen är i mycket elektrifiering. Industrier och transporter kommer att öka sina behov av el och fossilfria bränslen i framtiden. Det ställer nya och stora krav på tillgången till leveranssäker el med priser som är gynnsamma för industrins konkurrenskraft, i hela landet. Det ställer krav på nya insatser för att i Sverige främja produktion av biobränslen och vätgas.

Vi vill för Sveriges återstart framhålla:

Förverkliga den nationella strategin för godstransporter.

Prioritera och tidigarelägg i återstarten utbyggnad och upprustning av infrastrukturen utifrån industrins behov av effektiva och klimatsmarta godstransporter. Rikta resurser till kommuner för underhåll och investeringar som underlättar industrins godstransporter.

Främja tekniksatsningar på fossilfria bränslen och elektrifiering.

Bygg ut och samordna innovationssatsningar för industrins klimatomställning. Stärk förutsättningarna för investeringar i svensk produktion av biobränslen och vätgas.

Säkerställ industrins behov av leveranssäker el till konkurrenskraftiga priser.

Industri i Sverige är bättre för miljö och klimat. Sätt därför inga tak för elförbrukningen som hindrar industrins möjligheter att växa och samhällets klimatomställning. Verka för att styrmedel främjar investeringar, tryggar och ökar tillgången till leveranssäker el, är teknikneutrala och bidrar till både reglerbar och väderberoende kraft. Genomför ett investeringsprogram för elektrifiering av tunga transporter.

Satsa på innovativ offentlig upphandling. Offentlig upphandling omfattar årligen i storleksordningen 800 miljarder kronor. Resurser som i större utsträckning kan användas för att främja utveckling och skapa affärsmöjligheter för nya svenska klimatsmarta energi- och transportlösningar.

IFMETALL

IF Metall är ett feministiskt fackförbund med över 300 000 medlemmar som tillsammans arbetar för rätten till ett bra och tryggt arbete.

Över 25 000 av medlemmarna är förtroendevalda, fackligt aktiva, på arbetsplatserna. Vi arbetar för medlemmarnas intressen och för ett demokratiskt och jämställt samhälle. Ingen ska kunna tvingas att arbeta till sämre ersättning eller arbetsvillkor än vad som står i kollektivavtalet. Kollektivavtalet är fackföreningens kärna.

105 52 Stockholm | 08-786 80 00 | ifmetall.se